

Inserati se sprejemajo in veljajo trislopa vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo administracije in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom poslati velja 60 kr. več za leto.

Vredništvo je na Bregovih št. 190.

Izhaja potrikrat na teden in v torek, četrtek in soboto.

Nekaj besedi o renegatih.

(Dalje.)

Odpadniki druge vrste so odpadniki iz sile. „Sila kola lomi,“ pravi star pregovor, iz sile postane marsikdo tat, goljuf, zakaj bi sila ne gonila ljudi tudi k odpadstvu? Vendar taki ne zaslužijo milejše sodbe, saj tudi onim omahljivcem, ki so se iz strahu pred zažuganimi jim mukami za časa preganjanja kristjanov odpovedali svoji veri in darovali malikom, nihče ni prizanašal z ostro sodbo.

Večidel se sili vdá le tak človek, ki nima dosti trdnega нравnega jedra v sebi, da bi se stanovitno mogel upirati pritisku. Zato v tej vrsti odpadnikov nahajamo največ ljudi, ki so v javnih službah. Vzroki odpada, t. j. pomanjkanja trdnega нравnega jedra, so pri njih dvojni: bojzljivost in plitva vednost, vsled ktere so si svesti ali se vsaj boje, da bi s svojo vednostjo najbrže ne prišli drugje lahko do kruha, vsaj do tacega ne, kakoršnega imajo, če bi zgubili službo. Kedar polž pride do vrha plota, se tam gori tudi trdno drži, ker se spominja, kako težko je dospel na vrh, in da bi se mu to vdruči morda več ne posrečilo. Veliko je ljudi, ki so po sreči ali protekciji splezali do visoke službe in dobre plače, ki bi pa v praktičnem življenju, kjer se le delo plačuje, zbog svojih duševnih zmožnosti, prišli komaj do jako pičlega kruha; ti vedno poslušajo, od kod vleče veter, in če pride le količkaj piša, brž obrnejo plašč po njem. Pri

takih ni treba posebne sile, da se obrnejo, na katero stran jim kaže, da ostanejo na gorkem.

Da je izgovor „o pritisku, o sili“ prazen, nam kažejo izgledi iz najnovejše zgodovine, kterih je žalibog premalo, a vendar nekaj. Služabnik ktere koli vrste, če si je svest svoje zmožnosti, če spolnuje vestno svoje dolžnosti, se tudi pritisku ne bo vdal, ampak rajše postal mučenik, kakor svojim trdnim načelom nezvest. Zavest, da je popolnem na svojem mestu, da to mesto zasluži vsled svoje vsestranske sposobnosti, mu daje notranjo moč tako, da se trdno ustavlja pritisku. Česa li se mu je bati? Umnih glav povsod iščejo, jih dobro plačujejo, nima toraj strahu, da bi poginil, če bi prišel ob službo, ktero ima. Dalje skušnjava uči, da se tudi dandanes ne spolni vse, kar se zažuga; velikrat človeka le skušajo, a če vidijo, da se ne udá, ga pusté pri miru, zlasti če vedo, da svoje dolžnosti vestno spolnuje in da bi bilo na njegovo mesto težko dobiti enako zmožnega možaka. Zato imamo — hvala Bogu! — tudi vradnikov in učiteljev, kterih ni upognila nobena sila, ki so narodu vdani ne le v srcu in po notranjem prepričanju, ampak ki to, kar so v srcu, kažejo tudi očitno v dejanju.

Ne sme se pa prezirati tudi potuha, ki se daje v nekterih krajih odpadnikom. Ta ali oni človek, čegar zmožnost je več ko dvomljiva, se jame odlikovati s posebno nagajivostjo proti stranki, ki je nasprotna vladajoči stranki. Čez noč in dan naredi velik skok na službeni lestvi. Ta ali oni učitelj, o katerem tisti, ki ga dobro poznajo, govoré, da njegova zmož-

nost za šolstvo ni dosti boljša, kakor zajčeva za boben, zasloví kot nasprotnik narodne stranke; kmalu potem postane šolski nadzornik ali kaj takega. „Exempla trahunt“ — izgledi zapeljujejo, skušnjava je velika, ni čuda, če je toliko odpadnikov. To stori sistema, ki je pa tudi vredna ljudi, kakoršnih si pridobi.

Huda vremena čistijo zrak, državni pritiski pa trebijo narode ljudi, ki so črvivi les v — na videz — trdnem poslopju. Nekemu gospodarju je voda, narastla po hudi plohi, odnesla kos zemlje. „Nič ne dé,“ pravi, ko to vidi, „prav vesel sem, da se je to zgodilo.“ „Zakaj?“ ga vpraša sosed zavzét. — „I no“, odgovori posestnik, „mislil sem na ta kos postaviti novo poslopje in potem bi mi bila voda z zemljo vred odnesla tudi poslopje.“

Enako temu gospodarju tudi mi ne smemo žalovati po ljudéh, ki jih zgublamo po sistemi nam neprijazni, marveč bodimo veseli, da se ta trohljivost sama odluhuje od našega v jedru trdnega drevesa ter pridruževaje se našim nasprotnikom le še več gnjilobe med nje zanaša. Česar ne odnese dereča voda, ne podere silovit vihar, to je gotovo trdno, to stoji na veke.

In ravno zato sme narodna stranka biti ponosna na svoje verne, ker med njimi zdaj ni več veliko omahljivcev, ni ne enega odpadnika. Kdor je narodnjak, narodnjak je iz prepričanja, ker ima srce, hvaležnost do domače zemlje, ki ga je rodila, naj že govori potem laški, nemški, slovenski ali kterikoli jezik. Kdor je rojen pa na naši slovenski zemlji, mora biti Slovenec, če je ali hoče

Književnost.

Jezičnik XIV. Leto — ali Otec Marko Pohlín pa Val. Vodnik. Spisal J. Marn. — Tako je prav! Povejte, popišite nam natančno in objektivno, kar je kedo mislil in čutil, pisal in delal, — sodbo o njem pa pustite nam. Gotovo se je že marsikomu godilo tako, kakor meni: — toliko smo brali in učili se o naših literarnih možakih, o naših pesnikih, o ustanoviteljih slovstva našega, da nas je glava bolela, — pisateljev samih nismo vseh prav spoznali. „De rebus omnibus et quibusdam aliis“ smo se učili in čitali v literaturni zgodovini, ali zdi se mi, da smo imeli pred očmi le bolj veljavnega zgodopisca, oziroma pripovedovavca, kot junaka njegovega. Jez n. pr. sem vedel o Pohlínu, da je bil mih, da je čudno slovničaril, da je skoval „arječ“ in — pri neki zrelosti preskušnji sem tudi slišal, da že zato ni mogel nič znati, ker je bil — mih!! G. Marnov spis še le mi je pravo zrkalo, v katerem Pohlína vidim prav takega, kakoršen je bil — od dobre in slabe strani ogledan. Zdaj ga vidim s svojimi očmi in ne skoz naočnice zgodopiščeve. — Da mož ni bil vsakdanj in neumen človek, posname lahko

vsak sam iz mnogih in različnih spisov njegovih v 3 jeziki in iz dobrih, jedrnatih misel v njih izraženih, iz gladke in čvrste latinske pisave, dalje iz častnih njegovih služeb v redu, iz delavnosti njegove v akademiji „operosorum“ i. dr. v Samo, kedar ga je ljubezen do rojakov in materinščine gnala, da se je lotil „krajske grammatike“, da je začel pisati „tu malu Besedishe treh jezikov“ in sploh pečati se sè slov. jezikoslovjem, takrat ga je sreča zapustila; bil je reva — reva tem večja, ker revščine svoje še čutil ni in ni poznal nevednosti, v kateri je tičal, marveč se z nevedno vednostjo še celó smešno ponašal. Vendar moramo z ozirom na tedanji čas in razmere njegove biti mu mili sodniki. — Mikalo je mene v njegovem slovarju med drugim dvoje: a) Obilno število besedi skovanih po kopitu „arječ“. Čudil sem se nerazumljivemu pomanjku slovensko-jezičnega čuta in jezikoslovske sposobnosti, v tem ko je v svojih razpravah in opazkah o marsičem dobre pojeme razodeval. Zato mi je „prečudni pater“ psihologična vganjka. — b) Naletel sem na veliko besedi, ki so mi že od otročjih let znane, ki se pa v sedanjem našem književnem jeziku ne nahajajo n. pr. angré (v pridigah slišal), dešter, governati (n. pr. kako se kaj go-

vernate?), šafti (schwerlich) i. dr. — Vsi-ovala se mi je pri mnogih besedah in rekah Pohlínovih misel: „Das ist der Fluch der bösen That...“ Do današnjega dne namreč ni bilo mogoče iztrebiti izmed našega ljudstva in zlasti tudi iz govora starših naših omikancev — Pohlínščine. Iz tega posnemimo nauk, kako hude nasledke ima „izvirni greh“ onih današnjih piscev, ki — ne glede na slovnična in sintaktična pravila — tje v eu dan pisarijo, kar in kakor jim gre iz peresa. Nevedni čitatelji, kar je črno na belem, radi posnemajo, in tako postaja naš lep jezik v mnogih ustih neslovska spaka.

Marka Pohlín pa Vodnik Valentin! Kak razloček! — razloček tem večji in čudnejši, ker je učenec prekosal učitelja. — Ali — ni li to vodo v morje nositi, če kdo dandanes o Vodniku še kaj piše? Ne. Marn je priča, da ne. Veliko se je pisalo in govorilo o Vodniku, ogromna množica njegovih spisov — slovenskih in neslovenskih — je znana vsakemu izobraženemu Slovencu; nekatere pesmi njegove živé v ustih narodovih, in vendar trdim jaz, da, kedor hoče Vodnika prav spoznati, mora Marnovega „Vodnika“ brati. Tu vam je toliko krasnega blagá na 47 straneh nakopičenega, da čitatelj ne vé, komu

biti poštenjak, če hoče, da ga kdo časti. Kdor pa ne mara za čast in poštenje, tistega tudi mi ne maramo.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. januarja.

Avstrijske dežele.

Državni zbor se danes na Dunaju zopet snide. Odkar se je razšel na počitnice, je preteklo neka tednov, in vendar so notranje razmere, kakoršne so bile. Ministri so se med tem sicer pogosto posvetovali in ministri dunajski ravno danes zopet odidejo v Budapešt k novim razgovorom, pa določilo se ni še ničesa. Madjarski listi le toliko poročajo, da cesar nimajo nič zoper lastno ogersko banko, o naših ministrih pa beremo, da bodo, kakor sami slutijo, le še dognali pogodbo med Cislo in Translo.

Avstrijski poročnik pri italijanskem kralju postal je baron Haymerle, dosedaj poslanec na Nizozemskem.

Štajerske kmečke srenje nemškega okraja Bruk-Ljubenskega so za državnega poslanca z 141 glasovi izvolile liberalnega kandidata Poscha. Princ Alojzij Lichtenstein dobil je le 62 glasov.

Tirolski c. namestnik biva na Dunaju, pa pravijo, da ne samo zaradi deželnega zbora tirolskega, ampak tudi zaradi drugih zadev. „Fremdenblatt“ priporoča, da naj se deželni zbor tirolski razpusti in razpišejo nove volitve.

V ogerski zbornici, ki se je 20. t. m. zopet sošla, bralo se je pismo Košuta, s katerim naznanja, da poslanstva za ogerski zbor ne sprejme. Od Košuta je to pametno, za zadeve na Madjarskem pa je pomenljivo, da Košutu ponujajo poslanstvo!

Madjarski softe se bodo iz Carigrada domu vrnili skoz Reko, kjer jih hočejo Madjaroni neki prav demonstrativno sprejeti. Prepričani smo, da pa tudi tamošnji Slovani ne bodo rok križem držali, če bode Madjarom treba pokazati, kje da ravno so. Pričakujemo, da nam bode naš g. dopisnik o svojem času o tem kaj natančnejega poročal.

bi se bolj čudil — vodniku iz Pred-Pohlinove „odljudne goščave“, ali vodniku skoz Vodnikove prijetne dobrave. Beri Marnovega Vodnika in umel bodeš in znal ceniti spominek, ki ga je prvemu narodovemu očetu drugi naš oče postavil l. 1868 (Bleiweis v čitalničnem ogovoru na Vodnikov god.) V lapidarnem stilu je tu klasično opisan naš narodni ustanovnik. — Toda kaj bom še dalje govoril o tem — II. — delu lanskega „Jezičnika“; Marn — nomen & omen — omne tulit punctum. Pač hvaležni mu bodo prihodnji rodovi, da jim je toliko lepega gradiva nabral in uredil. Ko pride čas, da ne bode nikdo več gledal na to, je li kateri naš pesnik ali pisatelj „mnih“ bil, ali „liberalec“, ampak samo na to, kaj, koliko in kako je pisal — takrat bodo tudi Marna stavili v tisto vrsto, katera se začinja s trojico Vodnik-Prešern-Koseski, šteli ga bodo med literarne naše prvake. Mi pa, ki ne smemo in nočemo žaliti ponižnosti tihopa plodnodelnega jezikoslovca, prosimo ga, da bi nas še več let razveseloval s svojimi zlata vrednimi izdelki. Vrlemu „Tovariš-u“ pa čestitamo, da si je znal tacega sodelovca pridobiti.

Vnanje države.

Konferencija v Carigradu je svojo nalogo 20. t. m. rešila; pooblaščenec so se razšli, kakor so prišli. Veliki svet turški, kterega so se vdeležili ministri, ulemi, paši in vali pa razkolniški duhovniki, so sklenili, da se nasveti vnanjih držav nikakor ne smejo sprejeti. Zlasti zastopnik nekatoliškega armenskega patriarha se je silno hudoval zoper vlade, pooblaščenec Armencev pa je bil edini, ki se mu je reč zdelo premisljiva vredna. Stranke Hassunove se zbora nobeden ni vdeleževal, latinskega škofa pa še povabili niso. Zborovanje bilo je zgolj komedija, ktero je Midhat paša prav dobro osnoval, ki pa vojske ne bo odvrnila. Turki že komaj pričakujejo vojske, in britki dnevi utegnejo nastati za kristijane v turških deželah. „Velika prestrašenost vlada med kristijani v Jeruzalemu in drugih mestih sv. dežele, piše „Kat. L.“ v Zagrebu br. 3, ker se z razlogom bojijo občnega klanja. Turki komaj čakajo, da popadejo nože, svésti si popolnoma, da bodo oni premagali, da si bodo podvrgli vse krščanske narode, da povrne se jim zopet zlata doba sultana Bajazeta in Solimana. Dokler pak kristijani trepetajo v največem strahu, krščanske oblasti v Evropi ne storijo nič, da odvrnejo prizore, kakoršni so se dogodili l. 1860 v Siriji, in l. 1876 v Bulgarski. Edini judje se neki ne bojijo ničesa; oni se, vedno praktični, nadjajo, da se bodo Turki s kristijani ujedli ali ukončali, in da njim pripade stara njihova očetovina. Zato se zopet živo govori o zidanji tempeljna. — To je tedaj novo trojstvo: Turki, Madjari pa Židovi ktero hoče Evropo pripraviti spet „k filozofični npravnosti (moralnosti) in historični pravici“, kakor je rekel Abdul Kerim paša madjarskim softam!?

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 17. jan. (Zavratni napad. Cigani.) 13. t. m. popoldne je šel neki Sturm, doma menda v Loških hribih, iz Kranja in je bil namenjen priti še tisti dan na Dobropolje. To se je sicer zgodilo — pa kako? Kmalo se mu je pridružil neki ptujec, češ, da je z Jesenic. Ko sta se v Fodbrezjah nekoliko v gostilni mudila, je bil Sturm tako dober, da je za svojega popotnega tovarša še plačal in nevedoč, s kom da ima opraviti, mu reče, da hoče neko hišo kupiti, da ima torej denarja pri sebi. Tako sta prišla do piraškega mosta. Zdaj, ko je bil že temni večer, potegne ptujec samokres, meri Sturm pod vrat, sproži in sreča pri nesreči, ker se je Sturm nekoliko ozrl ali ker ptujec ni dobro videl, ga je zadel strel le nekoliko na vratu pri strani. On sicer pade, pa le bolje iz strahu, torej hitro zopet vstane. Toliko časa je hudo delnik vendar imel, da je zagrabil za klobuk, kterega je bil tudi odnesel; ko pa vidi in zapazi, da ga ni bil smrtno ranil, je zbežal, morebiti ker je mislil, da kdo drugi se približuje ali se je bal, da bi utegnil napadeni zdaj njemu posvetiti. Sturm na to hiti k županu na Dobropolje, od koder so bili potem šli precej trije možje nazaj na omenjeni kraj, kjer so našli sicer uro, ktero je bil napadeni zgubil pri padu, od potepuha pa ni bilo več nobenega sledu. — Bil je bolj velike postave, z rumenkastimi mustačami in lasmi, dobro oblečen ter z belkastim in sivo obrobljenim jopičem. Ker ga zdaj pridno iščejo, upamo, da ga bodo zasačili. Ne morem si kaj, da ne bi pri tej priložnosti opomnil neke druge deželne šibe namreč ciganov. Cele trope takih potepuhov

in potepenk se klati okoli in vsi pod imenom „Kroparski cigani“. To reč je treba očitno grajati in ker upam, da to ni resnično ime, je dolžnost srenjskega predstojništva kroparskega, da to reč razjasnuje, ker potrebno je zadnji čas, da se temu konec stori; takim ljudem ne smemo potuhe dajati, da kradejo, kjer le mogoče. Večidel imajo ti cigani, kteri vsi pravijo, da imajo domovje v Kropi, potne liste, da cunje pobirajo ali da so godci — toda, vse to je le plajšč, pod kterim se okoli vlačijo in kradejo in beračujejo, tedaj pravi „Landstreicherji“. Tem ljudem naj bi se ojstro zaukazalo, se kje stanovitno naseeljvati in pridno delati kakor kmet, kteremu zdaj kradejo; ako tega pa ne bi hoteli, naj bi jih spravili v delavnišnico, zakaj drugače se bo zgodilo, da bomo imeli čez nekatere leta takošnih ciganov na stotine!

Iz Hrvatske, 17. januarja. (Naša vlada in želje Madjarov.) V opozicionalnih listih se je raznesel glas, da bode morala sedanja hrvatska vlada odstopiti, in da pride mesto nje zopet madjaronska z banom Lad. Pejačevićem na državno krmilo. Ali vsi ti glasi so neistiniti. Misli se je namreč, da deželni proračun ne bode potrjen, kar se je pa vendar kljub madjarskemu ministerstvu zgodilo. Da ni proračun takov ostal, kakor ga je naša hrvatska vlada predložila za sankcijo, morda bi bila vlada res odstopila, se ve da radi dostojanstva. Ali na cesarskem dvoru znajo bolj paziti na vlade, ki so zavzete za habsburško monarhijo, posebno pa na našo, ki je v teh velikih zmešnjavah na jugu gotovo velike vrednosti. Nobeden ne ve, kaj se snuje v sporazumljenji s hrvatsko vlado radi sosednih pokrajin, samo toliko se ve, da je Hrvatska z Mažuraničem, Molynarijem in Rodićem gotovo najvažnejši faktor, ki se bori z dvorsko stranko za aneksijo Bosne in Hercegovine proti madjarske protivnej stranki. Madjari stavljajo povsod zapreke in tako so hoteli tudi tukaj ravnati. „Dlako v jajcu je treba najti in vodo skaliti pri tej hrvatske vladi, ki nam je na potu pri naših velikomadjarskih osnovah“, govorijo Madjari. Hrvatska vlada je prihranila v treh letih lepo svoto 200.000 glđ. in ta denar je izvrščen v proračun, da se posebno ceste v Slavoniji popravijo, ker jih Madjari nočejo, čeravno bi jih po dogovoru morali. Madjarom se sline cede po tej svoti, — saj so tudi Slovaki vse njihove zaklade in prihranjene novce pograbili — zakaj bi si Hrvatska kaj pomogla, tega jej ni treba, saj je vendar njihova vroča želja, da bi ta narod izginil, in da bi se njihova država potezala do jadranskega morja. Puste sanje! Radi teh 200.000 prihranjenih goldinarjev naj se proračun ne potrdi, vpilo se je. Ali krona je drugače obrnila, in proračun se je potrdil. Hrvatska vlada pa trdneje stoji, nego poprej, saj dela le za korist svojega naroda in države brez obzira na Madjare.

Iz Goriške okolice, 17. januarja. (Novi župan goriški. Prošnja učiteljc. Vreme. Neusmiljenost.) Časnikarstvo in ljudje so v gibal, kterega župana bodo Goričani dobili; mej tem kritiziranjem pa je mestno starešinstvo hitro volitev razpisalo, ki se je vže pretečeni pondeljek vršila. Od 23 glasov dobil jih dr. Deperis, bivši deželni odbornik 15, Luzenberger 6, Bosizio 1, grof Coronini 1 glas. Sicer je ta volitev še odvisna od cesarjeve potrditve. Ali se bo potrdila ali ne, ni še gotova reč, in splošno mnenje se v tej zadevi zelo križa, prepustimo pa ta izid času. Ker je novi župan častitelj

one stranke, katero zastopa „L' Iasonzo“, toraj Slovencem ta volitev ni po godi, in to tim manj, ker nam uže kot deželni poslanec ni posebno ugajal, in nam je uže od tistih dob v ne prav dobrem spominu.

Prihodnji deželni zbor imel bode mej drugimi važnimi prošnjami tudi zelo zanimivo prošnjo učiteljic rešiti, namreč ono, se li smejo možiti ali ne?

Imeli smo dolgo časa deževno pa gorko vreme. To vreme je prouzročilo, da se ljudje še slabše letine nadejajo, kakor je bila lanska, kajti trta je vsled tega deloma črna postala, deloma gnjiti jela. Če bi se to vresničilo, kar nas Bog varuj, bo slaba za nas. Ljudem uže letos jako slabo gre za živež in uže težko pričakujejo črešen. Pa da bodo črešnje dozorele, bo še dosti Soče v morje steklo in tudi še ni gotovo, se bodo li obnesle, ali ne. Da smo imeli do sedaj jako gorko vreme, dokazuje Vam lepo izraščena in krasno cvetoča cvetlica (Succisa), katero Vam v dokaz navedenega pošljem, katero sem včeraj v grmovju najdel. Pa tudi marjetice se tu pa tam nahajajo.

Včeraj je nekov starec sicer bogataš iz Mirnega dva dečka, koja je zasačil, ko sta na njegovi njivi zelje rezala, tako tiransko tepel, da je jednega takoj ubil, jeden se bo pa težko ozdravil. Zločinca ima uže sodnija v pesteh. Rad.

Domače novice.

V Ljubljani, 23. januarija.

(Iz seje mestnega odbora 18. t. m. Konec.)

II. Ternovskemu kaplanu se dovoli nagrada 30 glid. za podučevanje krščanskega nauka v šoli na mahu. Gospodična Marija Krašnar se priporoči deželnemu šolskemu svetu za definitivno službo. Protestantovski šoli se dovoli podpora 150 glid. G. Klun je govoril zoper podporo, ker šola ni potrebna. Peščica 20 do 30 protestantskih otrok lahko hodi v mestne šole, kjer vsled novih postav ni nobene nevarnosti, da bi se žalila njihova vera, kar se pa pač godi v protestantski šoli, kjer je učitelj katoliškim otrokom rekel, da naj ne porajtajo, kar jih uči učitelj krščanskega nauka, kar je poslednega tako žalilo, da se je temu poslu odpovedal. Če hočejo protestanti imeti lastno versko šolo, naj si jo napravijo in vzdržujejo sami. Tudi je šola jako pomankljiva, ker več razredov skupaj podučuje en učitelj in ker dečki in deklice skupno obiskujejo to šolo. Mesto naj tedaj pomankljive šole ne podpira in podpore 150 glid. ne dovoli. G. Jurčič se strinja s tem predlogom iz političnih ozirrov. Protestantovska šola se podpira, ker je nemška. Prepričan pa je, da bi se podpora odrekla, če bi n. pr. Srbov bilo toliko v Ljubljani, da bi si kakor v Trstu osnovali lastno slovansko šolo. G. Dežman omenja, da je v mestnih šolah preveč otrok, toraj je prav, da jih nekaj hodi v protestantsko šolo, s katero so starši prav zadovoljni; tedaj ne more biti tako slaba kakor je trdil g. Klun. Tudi kar se govori o krščanskem nauku, ne more biti tako, ker bi se sicer gotovo oglasila najvišja cerkvena oblast. G. Schaffer pravi, da občina mora biti zadovoljna, da ima to šola, in da mora biti vesela, če jo veliko otrok obiskuje, ker bi se ji sicer utegnilo naložiti, da naj zida še eno ljudsko šolo. Pri glasovanju se je dovolila podpora z vsemi glasovi izvzemši narodne odbornike. — Dve Franc Jožefovi študentski se oddaste realcema Jozinu in Češku. III. a) Vsled pritožbe mesarjev, da so se bile v klavnici silno za-

redile podgane, se je najel človek, ki je to škodljivo žival nekoliko zatrl. Dovolj se mu 50 glid. nagrade; tudi se najemnikom vžitnine dovoli primerno odškodovanje. G. Regali pri tej priliki priporoča, da naj bi se že skoraj zidala nova klavnica, in župan obljubi, da bode na to obračal skrb. b. Št. Šiški za ohranitev realkega poslopja 1876 se dovoli; c. za magistratni ekspedit se dovoli za nekaj mesecev še en diurnist; d. prošnja čuvaja na Gradu, da naj se mu za drva dovoli navadna pomoč, se usliši, prošnja vdove drugega nedavno umrlega čuvaja pa se zavrže. Po dovršenem dnevnem redu g. Regali stavi več interpelacij. 1. Vpraša župana o starih merah in vagah, ki so jih policaji ljudem po štacunah in drugod pobrali, in bi le ne bilo mogoče jih ljudem dati nazaj? Župan odgovori, da se to ni godilo nenadoma. Ljudem se je večkrat naznanilo, da naj si preskrbe novo mero in vago, in še le potem se je gledalo, se li povolje izvršuje ali ne. Eni so se zaradi konfisciranih reči pritožili pri vladi, in mnogi so jih dobili nazaj, nekteri pa ne. Koliko takih reči je še na rotovžu, bode povedal prihodnjič, sicer pa se je vedno ravnalo po postavi. 2. Vpraša, zakaj se tudi zjutraj po mestu ne prižgo svetilnice in izreka željo, da bi se rezsvetlila tudi cesta od železnice do sv. Krištofa in nekteri kraji v Krakovem. Župan odgovarja, da se je zaradi ceste do sv. Krištofa že obrnil do direkcije, ki oskrbuje razsvetlavo, da bode izdelala proračun in načrt. 3. Na pritožbo, da je izžanska cesta jako slaba, in da bi bilo treba jo popraviti, kar bi se sedaj morda ceneje zgodilo, ko na pomlad, župan odgovarja, da je cesta nedavno posuta in dobra, kakor se je sam prepričal. Grabni obcesti res niso potrebni, pa meseca marca se bode tudi to zgodilo. Konečno g. Regali pravi, da z odgovorom županovim glede delovanja mestnih vradnikov ni zadovoljen in zahteva, da naj se njegov protest zapiše v protokol. Tudi imenuje dva vradnika, ki ju je videl postopati. G. župan ugovarja, da to je natolčevanje njega samega, ki ima vradnike nadzorovati in pravi, da hoče reč odboru predložiti v pretres, če g. Regali nasvetuje nezapnjo za župana. Ker mu Regali večkrat sega v besedo, nastane hud ropot, in župan govorniku prepove dalje govoriti. V tajni seji, ki za tem sledi, se rešijo nekatere prošnje za denarno podporo, nekatere pa se zavržejo.

(† Č. g. Franc Boštijančič.) katehet na ljudskih mestnih šolah, je 21. t. m. popoldne okoli štirih po petmesečni hudi bolezni za splošno vodenico umrl. Pogreb bode danes popoldne ob treh. R. I. P.

(Včerajšnji somenj) bil je jako slabo obiskovan. Ljudstva je prišlo jako malo in kupčija bila je vsestransko slaba.

(Pravil Madjarov) se je v nedeljo tri vagone peljalo po južni železnici preko Ljubljane. Vsi so bili demonstrativno madjarski oblečeni in na klobuku z rudečim peresom je imel vsak sliko Košuta. Kakor smo zvedeli, je bila deputacija, ki gre v Torin po Košuta, ki noče prostovoljno priti v ogerski državni zbor. Zdaj, ko pride taka eksekucija po-nj, se bo menda stari rogovilež že vdal. V Ljubljani nismo vedeli za čast, ki nas je doletela, sicer bi jih bili že tudi pozdravili, kakor se taki deputaciji spodobi.

(Vlaki z Dunaja) prihajajo zdaj po Rudolfovih železnici, ker bo proga pri Zidanem mostu še dolgo zaprta, če prav bi ne bilo novih plazov, katerih pa se je bati, ker je neki zemlja po vsem površji hriba razpočena. —

Ljubljanci, ki so se v nedeljo peljali na kraj nesreče, pravijo, da je pogled grozen.

(Slovensko gledišče) Pustnemu času primerna burka „Pavliha“ je v nedeljo privabila obilno občinstva, ki se je prav dobro zabavalo. Igrali so jo gladko. Glavna naloga „Pavliha“ je bila v dobrih rokah, gosp. Šušteršič se je ta pot res odlikoval, za kar mu je občinstvo živahno ploskalo. Dokaj komičen je bil gosp. Kajzelj v nalogi sitnega prekmalo zrelega dečka, gospa Odijeva pa se je v enaki nalogi dekleta skazala posebno v petji. Gospica Namretova, katero smo z radostjo videli vnovič na odru, nas je v družbi z gosp. Kajzeljem razveselila posebno z lepim in melodijoznim duetom. Gospodu Trnovcu se je ljubosumni mlinar prav posrečil, ravno tako je gospica Trdinova pokazala napredek. Posebno pohvalo pa je zaslužil in jo tudi prejel mešani zbor, močan v glasovih in dobro izurjen; to zahvalo ponavljamo tu javno vsem gospicam in gospodom, ki so tako marljivi v podpiranju našega gledišča. Gospod Stöckl je burki zložil prilične speve in pokazal, da zna z glasovi in napevi prikupovati se ušesom našega občinstva, ki je to tudi pripoznalo z živahno pohvalo. Prevod je prav domač, gladek in burki primeren, ker vsakemu razumljiv.

(J. C. Mayer), znani stari trgovec v špi-talskih ulicah, je danes umrl.

Razne reči.

† Čast. g. Jožef Kutnar, dekan tržaške škofije v pokoju, je 8. t. m. v Cerkljanski fari na Gorenjskem, in sicer v Zalogu umrl. R. I. P.

— Pojasnilo. Glede na domačo novico: „je li to prav?“, ki se nahaja v „Slovencu“ 18. t. m. št. 7 blagovolite sprejeti sledeče pojasnilo:

Učenka dekliške mestne šole, o koji je vprašanje, ni bila zaprta in tudi ni na močvirji, ampak v Kurjev vasi doma. Stvar pa je ta: Zarad razžaljenja učiteljice je bila mati učenke v šolo poklicana, da je bila navzoča, ko je njena hči vpričo gosp. predsednika krajnega šolskega sveta učiteljico prosila odpuščenja. Mati je že v šoli svoji hčeri z ostro kaznijo žugala, ki je doma pričakuje. Po končanem uku ob 4. uri popoldne je učiteljica isti učenki posebno ukazala, da naj se nemudoma domov poda; šla je tedaj iz šole ob 4. uri popoldne z vsemi drugimi vred. Vidi se tedaj, da je deklé Vašega poročevalca, kakor tudi druge ljudi, ki so jo izpraševali, nagalala.

Vodstvo dekliške mestne šole:

Marija Krašner.

— Za M. Vilharjev spominek so dalje darovali ti-le čč. gg., gospe in gospodičine: Prenos 48 glid. 90 kr. A. Potočnik 1 glid., K. Pavlič 1 glid., A. Belec 1 glid., M. F. 1 glid. Micika M. 1 glid., Lucinka K. 1 glid., dva gospoda 1 glid., vsi v Št. Vidu. J. v Zagorji 50 kr., Fr. Avcin v Trnji 1 glid., J. Kaluža v Košani 50 kr., M. Kaluža v Beču 20 kr., J. Hansa v Trstu 1 glid., Fr. Kraševic v Hrušici 1 glid., J. Cek 20 kr., Št. Miklavc 20 kr., Neimenovan v Senožečah 1 glid., And. Lavrenčič v Postojni 5 glid., vesela družba v Postojni 1 glid. 80 kr., Mat. Frelj, žup. v Vel. Laščah 1 glid., A. Obreza v Cerknici 5 glid., Fr. Šumi v Buda-Pešti (sed. v Ljubljani) 1 glid., Fr. Škofic v Kostanjevici 1 glid., And. Golli 1 glid., J. Kalin v Kostanjevici 1 glid., Pere Vavpetič 1 glid., P. Jeraj 1 glid., Fr. Avguštin 1 glid., G. Omahen 1 glid., I. Sajč v Št. Jerneji 1 glid.,

K. Rudež, grajšček posl. itd. 2 gld., V. Burnik v Št. Jerneji 50 kr., I. Tavčar 50 kr., K. Jančiger, kaplan 1 gld., J. Pekovec, kaplan 2 gld., Fr. Zagorec 1 gld., Emilija Korošičeva 50 kr., Pepica Androjeva 50 kr., Alojzij Majzelj 20 kr., Pepica Zagorčeva 50 kr., Ant. Majzelj 30 kr., J. Oblak v Ljubljani 1 gld., P. Črne 20 kr., V. Č. 10 kr., J. Črne 40 kr., A. St. 23 F. Fajdiga 20 kr., And. Velikanje 20 kr., L. G. 20 kr., Iv. Potočnik 50 kr., Sr. Nollj 20 kr., vesela družina pri Urbančku na Ježici 2 gld., vesela družina v Št. Petru na Pivki 3 gld. 30 kr., Franja Kavčičeva v Zagorji 30 kr., Ivanka Bilčeva 30 kr., Urška Šabčeva 50 kr., Marijanica Šabčeva na Kalcu 50 kr., Fr. Binder na Javorniku 1 gld., I. Bilec v Zagorji 1 gld., Amalija Podbojeva v Kostanjevici 2 gld., Dr. Julij Gspan, notar 5 gld., Bogomil Fatur v Zagorji 50 kr., J. Primec na Bukovici 30 kr., P. Šušteršič v Zagorji 20 kr. Vkup 110 gld. 43 kr.

Vsem tem darovateljem izreka se s tem gorka zahvala, a tudi želja izročja, naj bi tem darovalcem, osobito onim iz Dolenskega, še mnogo posnemovalcev sledilo, da se tem preje ukrene in določi o pričetem podvzetju.

Zagorje na Notranjskem, 18. jan. 1877.

Za odbor:

Henrik Legat.

— Za pot. Dijak zdravništva se je bil pri skušnji dobro spotil. Na vprašanje: Kaj bi napravil s človekom, ki ima protin, da bi se spotil? odgovoril je: „Sem k skušnji bi ga poslal.“

— Sedma zapoved. Pri skušnji bil je pričujoč tudi grajšček in se celo toliko ponižal, da je sam malo spraševal. „Kako pa se glasi sedma zapoved?“ vpraša milostjivi boječega paglavca. Ta se ni upal gospoda tikati, zato je djal: „Vaša milost, gospod baron, naj ne kradejo!“

— Nemeč sam se ne brani slovenščine. „Sl. Učitelj“ piše: Radgončani, Nemci ob slovenski meji, ki so bili pred nekojim časom zahtevali, da bi bila na njih šolah slovenščina obligatni predmet, pa se jim to ni dovolilo, zahtevajo zdaj pri razpisu podučiteljske službe od kompetentov znanje slovenščine. Le nemškutarstvo po Slovenskem in neki drugi ljudje so sovražni našemu jeziku.

† Anton Baštiančič, župnik pri sv. Ivanu v Vrdeli, je 13. t. m. po kratkej pa mučnej bolezni, ktero je z občudovanja vredno vdanstvo v voljo Božjo pretrpel, mirno v Gospodu zaspal, previden s sv. zakramenti, v 68. letu starosti. Žalujoča rodbina naznanja britko izgubo pokojnega velečestitega gospoda prijateljem in znancem in priporoča njegovo dušo njihovim molitvam. Pogreb s sv. mašo je bil vtorek, 16. t. m. ob 9. uri zjutraj. Ranjki je bil vrl narodnjak in podpornik narodnega slovstva. R. J. P.

— Razpisi učiteljskih služeb. Na Štajerskem: Podučiteljska služba v Ljutomeru (4razr. šola) s 560 (za učitelje s spričevalom učit. sposobnosti) ali s 420 gld. (s spričevalom zrelosti) do 11. februarja na kr. š. svet. Učiteljska služba pri sv. Lenartu v Slov. gor. (4razr.) s 600 gld. in stan. na kr. š. svet. Učiteljska služba pri sv. Vidu (3razr.) pri Ptujju s 550 gld. in stan. do 31. jan. na kr. š. svet. Podučiteljska služba pri sv. Petru pod Gorami s 440 (330) in 70 gld. doklade ter stan. do 30. jan. na kr. š. svet.

Na Goriškem: Služba učiteljice v Kobaridu s 400 gld. in stan. do 10. febr. na kr. š. svet.

Na Koroškem: Nadučiteljska služba v Do-

berlevesi s 600 gld. in dokl. do 25. jan. na okr. š. svet v Velikovcu.

— Umazan. Gospod skopavši se šel je memo kopaljškega sluge, pa mu ni božjaka v roke stisnil; ta pa je godrnjal za njim: „Pride ravno iz vode, pa je tako umazan!“

— Premembe pri Učiteljstvu. Na Štajerskem: G. Ant. Klanjšček, podučitelj v Ljutomeru gre za zač. učitelja v Gvardelo pri Trstu.

Na Kranjskem: G. Jeglič, (uč. kand.) z. učit. v Mavčicah, g. Pečar na Vačah in g. Peruci v Dolu sta s službama menjala.

Na Koroškem: G. J. Bregant, nadučitelj v Terbižu; g. Fr. Wagner, učitelj v Kapli na Dravi; g. Fr. Eisenbock, učitelj v Prevalih; g. J. Treven, meščanski učitelj v Celovcu; g. Muli, učitelj Pliberku; gospodična M. Mrak, učiteljica v Velikovcu; gospodična Thumer, učiteljica v Prevalih, g. Svetina, učitelj v Velikovcu.

— Hrvatska bibliografija za mesec december 1876.

1. Izvanredna putovanja. Put okoli zemlje za 80 dana. Sa 54 drvoreza. Francezki napisao Jules Verne. Pohrvatno F. M. Na sviet izdala Matica hrvatska. V. Zagrebu. Tiskom dioničke tiskare 1876. 189 str. u velikej 8 mi. Ciena 1 for. 50 nov.

2. Biblioteka za narod. Izdaja St. Čučič. Knjiga prva. Gorski vijenac od Petra Petrovića Njeguša, u Beču, 1876. 124 str. 12tini Ciena 50 nov. (Cirilicom.)

3. Popis predmeta iz predhistoričke dobe u nar. zem. muzeju v Zagrebu. Po Sini Ljubiću, čuvaru muzeja. Str. 56 sa 4 litogr. table; tisaki litografija D. Albrechta.

4. Zakon i naputak službeni za e. k. oružništvo. U Beču tisak državne štamparije. Str. 95 u 8mini.

5. Lajevih ornamenta jugoslavenske domaće umjetničke industrije III. Svezak. Ciena 15 for. Ta zvezek nadkriluje dosedanje zvezke po lepoti izvedbe in bogastvom motivov. Razn. vsakovrstnih oložkov, okrajkov pletenih in tanih ima v tem zvezku prvokrat tudi tri ploše lesenih rezbarij, ki so tako krasne in nedosegljive v slogu in izvedbi, da bodo gotovo še večjo senzacijo pobudile nego ostale jugoslavenske radnje. Tukaj sta dva lovska vrča, en mali kamiš, ene diple in dve preslici. Na to delo se je zopet predbrojilo mnogo učevnih zavodov, ministarska nam jestništva, modni listovi itd. Bilo bi dobro, da sežejo tudi Slovenci za njimi, saj se nahaja gotovo tudi med Slovenci še kaj ostankov take domače obrtnije. Ne bi li dobro bilo, da se malo o tem kaj poizve?

6. Veliki atlas za srednje škole i za samouke. Sastavio ga Vj. Klaić. U Zagrebu. Nakladom i troškom sveučilišne knjižare. Tiskom Drag. Albrechta. 30 karta trdo vezanih stoji 3 for. Za slovenske šole mnogo prikladnej, nego nemški, ako ga ministerstvo dovoli za rabo.

Eksekutivne dražbe.

24. jan. 3. Fr. Dolenc iz Dolenjevasi (7355 gld.) na Vrhniki. 3. Jože Ponce iz Bele cerkve (1735 gld.) 3. Ant. Mirtič iz Kuserkala (665 gld.) 3. Jan. Paušelj iz Družinske vasi (900 gld.) 3. Miha Jenšič iz Ragova (325 gld.) 3. Ant. Vovk iz Toplice pri sv. Marjeti (634 gld.) 3. Jos. Luser iz Kuserkala (1042 gld.) 3. Martin Lindič iz Družinske vasi (955 gld.) 3. Marije Gramer iz Vavte Vasi (1475 gld.) vse v Rudolfovem. 3. Jan. Jeromen iz Male vasi (3252 gld.) v Ljubljani. 3. Luk. Turšič iz Cegun (7458 gld.) v Logatecu. 3. Jak. Godeš iz Jakobovič 3246 gld.) v Logatecu. 3. Matevž Švigelj iz Begulka

(200 gld.) v Logatecu. 3. Andr. Molk iz Martinhraba (1725 gld.) v Logatecu. 3. M. Rundič iz Planine (280 gld.) v Logatecu. 3. Fr. Dolenc iz Planine (900 gld.) v Logatecu. 2. Greg. Gorman iz Žerjavka (2234 gld.) v Kranji. 2. Jer. Štancar iz Adergaza (430 gld.) v Kranji. 1. Ant. Sterniša iz Šmarij (3218 gld.) v Ljubljani. 2. Mart. Malešič, dedičev iz Radovice (1040 gld.) v Metliki. 2. Jak. Šuster iz Podgrada (3302 gld.) v Ljubljani. 2. Marko Suhor iz Železnik (800 gld.) v Metliki. 2. Bal. Razinger iz Hrušice (1358 gld., 1310 gld.) v Kranjski gori. 2. Jan. Mezik iz Radeč (4665 gld.) v Kranjski gori.

25. jan. 3. And. in Mar. Rom-ovo iz Hriba (509 gld.) v Kočevju. 3. Marije Hrast-ove iz Zatične (1800 gld.) ondi. 3. Iv. Stimec-ovo iz Srobotnika (550 gld.) v Kočevju. 3. Iv. Pečjak-ovo z Ravnega Dola (1485 gld.) v Zatični. 3. Jan. Mauzer-jevo iz Kočevja (4620 gld.) v Vel. Laščah. 2. Fr. Čarman-ovo iz Gor. Bernika (3470 gld.) v Kranji. 1. Srenji Vovče pripadajoče (27560) v Postojni.

26. jan. 3. Pet. Gestel iz Vel. Rodin (400 gld.) v Črnomlju. 3. Fr. Malič iz Vinic (850 gld.) v Črnomlju. 2. Mar. Auman-ove iz gor. Bernika (150 gld.) v Kranji. 2. Mar. Plantan iz Rudolfova (1020 gld.) ondi. 2. Jurij Flajnikovo iz Hrastja (1081 gld.) v Črnomlju.

Listnica vredništva.

G. Ivan Kolbezen iz Črnomlja nam piše, da ljudje njemu pripisujejo dopis iz Bele Kranje v št. 5 „Sl.“ Dasi bi si v čast šteli može kakor je g. Kolbezen imeti med svojimi dopisniki, moramo vendar le javno izreči, da smo omenjeni dopis prejeli od zanesljive strani, da pa g. Kolbezen ž njim ni v nobeni zvezi.

G. K. „Filip“ pride kmalo na vrsto. Mrtvaškega lista nismo bili prejeli.

Loterijske številke 20. jan.

Na Dunaju: 69, 72, 81, 66, 47.

V Gradcu: 24, 84, 7, 50, 17.

Telegrafične denarne cene 22. januarja.

Papirna renta 61.30 — Srebrna renta 67.70 — Zlata renta 74.45. — 1860letno državno posojilo 112.75 Bankin's akecije 813 — Kreditne akecije 141.10 — London 125.50 — Seebro 117 — — Ces. kr. cekini 5-98 20-frankov 9.95'.

Na prodaj!

Vojska med Francozi in Nemci leta 1870 in 1871.

Spisal M. Vales.

V Gorici natisnil in založil Mailing 1875.

Ta knjiga obsega 102 strani, ter razlaga dovolj obširno ono znamenito vojno najnovejše dobe. Tudi strokovnjaki, med ostalimi učeni zgodovinar in spisatelj občne zgodovine g. Jos. Starč v družbi sv. Mohora so o tej knjigi pohvalno sodbo izrekli. Na prodaj je v Ljubljani pri Ot. Klerru in J. Giontiniju; v Gorici pri Fillaku in J. Dase-u na Travniku in v Trstu pri poslednjem. Ravno tako v Mailingovi tiskarni po 50 kr. Tudi pri spisatelju M. Valesu vikarju v Oseku (p. Gorica-Črncice) se dobiva po 50 kr. prosta poštnine. Kdor vzame 10 iztisov pri njem, dobi enega po vrhu in iztise proste poštnine. Kdor se meni naročiti, naj se podviza, gotovo mu ne bo žal, kajti pisatelj drugega ne želi, kakor da se mu vsaj tiskarni stroški splačajo, ne računajoč semkaj zgubo časa in obilnega truda. Slovenci, le hitro, sežite pri omenjenih knjigotržcih ali pri spisatelju samem po tej znameniti knjigi! Bog Vam daj vse dobro v novem 1877. letu. (4-2)

Vsake vrste

rože in šopki

za cerkve, nove maše, ženitovanja itd. se po najnižji ceni dobivajo na Starem trgu v Florijanovih ulicah hšna šte. 11 (pri zlati krogli) v II. nadstropji. Za premnoge cerkve so jih že naročili in so bili ž njimi prav zadovoljni. (3-2)

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.